

אזכרה לחיים ארלוזורוב

במלאת עשר שנים למותו

גבעת חיים

27.6.1943

DOC00423

משה שרתוק יש רגע ונדמה, כי רק אתמול היה הדבר. אותו יום, אשר בקרו בשביל העם העברי התחיל בסביבה הזאת, בהגאל באותו בקר אדמת משמר-השרון וכפר-חיים, ואשר ערבו בשביל העם העברי נסתים על חוף הים בתל-אביב. נדמה, כי רק אתמול. כי כה חמה עוד מורגשת לחיצת היד האחרונה וכה בהירה וקורנת בת הצחוק האחרונה. לא זהו בזכרון צבעי הדיוקן.

אבל יש ונראה, כי הדבר היה בעבר הרחוק, כי חלפה מאז ועד היום תקופה ארוכה וממושכת, כי כה רבים היו הזעזועים, כה קשים היו הקרבות - תקופה קצרת חיים, אבל כבדת חויות.

צורב הכאב בלב ששכלנו אותו דוקא ערב התקופה הזאת, ושלא היה אתנו ולא היה בראשנו בכל המערכות הכבדות, אשר מינה לנו הגורל. אבל לפעמים צורב הכאב עוד יותר בעדו: שלא זכה הוא לעמוד אתנו בכל הנסיונות והקרבות האלה, שלא זכה להביא את כוחו למלוא חישול ואת תבונתו - למלוא ההצטללות.

הוא חי אז, ערב הגזלו מאתנו ביד מרצחים, בהרגשה שאנו עומדים לפני תמורות כבירות, שאנו עומדים לפני סבכים קשים וחמורים. הוא יקד כולו והתלבס כולו בהרגשה הזאת. הוא לא צפה, הוא לא יכול לצפות בדיוק את אשר נפל בגורלנו, לא בגורל הישוב בארץ, לא בגורל העם העברי כולו, אבל הוא הרגיש בחושו, כי אנו הולכים לקראת גורלות חמורים.

והיה זה סחזה מרנין ומבעית כאחד לראות אותו בלבטי מחשבתו, לראותו בהעפלה הנועזת שלו. פחד היה תוקף למראה השיא, אשר אליו ניסה להעפיל: שמא תמעדנה רגליו, שמא לא יחזיק מעמד באותה האוירה השקופה והדלילה של הפסגה, שמא ידרדר מפסגת האמונה אל תהום האכזבה העמוקה. אבל היה זה מרנין לראות אותו בחרות רוחו, בהעפלתו הנועזת, ביקוד הנפש הציונית שבו, לראותו מעפיל לפתרוניות נועזים, מתוך חרדה עמוקה לבאות, מבקש קפיצת דרך להגשמה נועזת ומהירה, ומבקש אותה בדרך של הסכס.